

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

III. De Desponsatione, inita sub Conditione Turpi & Modo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62672)

ARTICULUS III.

De Desponsatione ini-
ta sub Conditione Turpi &
Modo.

SUMMARIUM.

35. *Conditio Turpis, si matrimonii sub-
stantia non repugnet, reii-
tur:*
36. *Non quidem, si habeatur pro ho-
nesta,*
37. *Vel matrimonio serio adiciatur:*
38. *Sed in dubio de adiciendis inten-
tione:*
39. *Nisi de preterito vel presenti,*
40. *Vel sponsalibus apposta sit.*
41. *De vi conditionum, Si te virgi-
nem invenero,*
42. *Si mecum concubueris,*
43. *Et, Si donaveris centum,*
44. *Tres Conditiones matrimonii sub-
stantia repugnant;*
45. *Qua ipsum,*
46. *Et sponsalia quoque irritant:*
47. *Nisi sint de preterito vel pre-
senti,*
48. *Vel ei contrahentium alter contra-
dicat.*
49. *DD. sensus de conditione, Si Ca-
sitatem servaveris:*
50. *Sub qua matrimonium probabiliter
validè:*
51. *Probabilius invalidè initur.*
52. *Conditio illa repugnat substantia
matrimonii,*
53. *Mutui juris in corpora translatio-
nem exigentis:*
54. *Et ipsum matrimonii contractum
excludit.*
55. *Modò adjectò non vitiantur despon-
sationes.*

Quintò, Conditiones de futuro 35.
contingente Turpes, quæ ta-
men substantiæ matrimonii &
tribus ejus bonis, paulò post de-
clarandis, non repugnant, v.g. *Contraho,
si occideris, si furatus fueris*, in matri-
monio pro non adjectis haberi, à Gre-
gorio IX. decisum est *c. fin. V. Licet*, &
jam antè à Concilio Africano, relato *c. 1.*
quò textu nomine *Conditionis*, non
quamcumque sed Turpem duntaxat, quæ
tamen matrimonii substantiæ non repu-
gnet, intelligi, cum Glossa *V. Franga-
tur*, Panormit. *n. 2.* Covarruvia *p. 2.*
de Sponsal. cap. 3. §. 2. pr. docet Cani-
sius in *c. cit. n. 2. & 3.*

Non quidem, si ea habeatur pro ho- 36.
nesta; hòc enim casu, sicut aliæ hujus-
modi conditiones, sic ipsa quoque con-
tractum ad eventum usque suspendit.
Neque etiam, si eam à contrahentibus 37.
serio adjectam, & consensum non nisi sub
ejus eventu præstitum, constet; cum enim
matrimonium perficiatur consensu, *l. Nu-
ptias 30. ff. de R. I.* & iste in contrahen-
tibus deficiens suppleri ab Ecclesia non
possit, casu, quò ejusmodi conditioni con-
sensum alligatum constat, pro non ad-
jecta haberi non potest; ac proinde ad ejus
eventum matrimonium suspendetur, *cit.*
Covarr. *n. 6. & 7.* & Sanchez *Lib. 5. de
Matrim. disp. 15. n. 7.*

Sed in dubio, quò animò adjecta 38.
sit; hòc enim solò casu favore matrimo-
nii, sicut impossibiles, sic etiam turpes
conditiones matrimonii substantiæ non
repugnantes, ab Ecclesia pro non adjectis
habentur, & matrimonium purè initum
præsumitur, *cit.* Sanchez *n. 1.* & Perez
disp. 16. de Matrim. f. 9. n. 2. & 3. Ra-
tio est partim; quòd invitent ad delin-
quendum; ideòque Jure pro impossibili-
bus reputentur, *arg. can. Faciat, 22. q.*
2. ubi Glossa V. Eodem, Id sòldm, in-
quit, *di.*

quit, dicimus facere posse, quod iuste facere possumus: partim verò; quoddammodo iocò potius quàm seriò, sive contractum, aliàs in nullo deficientem, irritandi animò adjectam præsumi, exigat favor matrimonii, in dubio conservandi potius quàm dissolvendi, arg. c. fin. de Sent. & re iudic. & c. Directa 39. in fine, de Appellat.

39. Dixi autem, De futuro & In matrimonio. Prius; quia conditio de præfenti & præterito v.g. *Contraho, si occidisti*; pro non adjecta non habetur; & propterea matrimonium, eà verificatà, subsistere, eaque non verificatà, non valere, cum Alexand. de Nevo in c. De illis 3. n. 16. Alexand. Carerio Lib. 4. de Sponsal. cap. 5. & Covarr. cit. §. 1. n. 2. communis est doctrina; quòd ea non sit propriè dicta Conditio, & ad delinquendum non invitet. Contrarium tamen & idem, quòd de eollatis in eventum futurum, etiam de his conditionibus sentit Victoria in Summa, de Matrim. n. 260.

& suadere videtur favor matrimonii, arg. c. fin. cit. Posterius; quia in sponsalibus conditio turpis substantiæ matrimonii non contraria, licet ante eventum nullam, & eventum etiam expectandi, obligationem non imponat; cum inducat ad peccatù, ad quòd obligatio non datur: eventum autem secuto ad matrimonium ineundum obligat absolutè. Quare in sponsalibus, sicut impossibilis, sic etiam turpis conditio, in dubio an iocò vel seriò apposta sit, favore libertatis, pro qua in dubio pronuntiandum, arg. l. Arrianus 47. ff. de V. O. censetur adjecta seriò, impletaque absolutam parit obligationem, ut cum Rebello Lib. 2. de Matrim. q. 10. f. 5. & Pontio Lib. 12. de Matrim. cap. 7. n. 3. & Petr. de Ledesma, cum DD. Salmanticensibus id probabile asserente de Matrim. q. 47. censet Palao Tract. 28. disp. 1. p. 16. n. 4.

Dubium hic est de conditionibus, Si te virginem invenero, Si mecum concubueris.

Quarum prior, si de licita virginis exploratione, quæ per honestas matronas & obsterices fit, juxta c. Causam 14. de Probat. accipitur, matrimoniale & sponsalium contractum suspendit. Si verò de illicita & per concubitum faciendâ intelligatur, pro non adjecta habetur; ut matrimonium, quòd sub ea contractum est, purè initum censetur, Perez disp. cit. f. 10. n. 7. & 8.

De matrimoniali contractui adjecta conditionis, Si mecum concubueris, vi DD. variè sentiunt ac loquuntur apud cit. Sanchez disp. 16. à n. 1. Mihi multum interesse, videtur, an ea referatur ad concubitum, qui contractum matrimoniale antecedit, vel ad eum, qui ante vel post bimestre à contractu matrimoniali lapsus sequitur; cum, ad antecedentem relata, pro non adjecta habenda sit, juxta c. fin. cit. Si verò relata sit ad eum, qui contractum matrimoniale & duos menses ad deliberandum de ingressu Religionis à Jure indultos c. Verum 2. & c. Ex publico 7. de Convers. conjug. sequitur, matrimonium, perinde ut, si ea conditio apposta non fuisset, purè initum censetur, arg. l. Heredis 7. §. 5. ff. Quando dies legat. & l. Si servo 47. ff. de Condit. & demonstr. quia ad hunc concubitum relata conditio seriò inest ipsò Jure: ea verò, quæ ita insunt, supervacuè exprimentur, & perinde, ut non expressa, l. Cornelius 69. ff. de Hered. instir. vel admonitionis potius quàm conditionis vim habere censetur, l. Muto 6. §. 1. ff. de Tutelis. Demum relata ad concubitum intra primum bimestre neque inhonesta est, neque inest ipso Jure: & propterea contractum verè conditionalem reddit; ut non nisi conditionis impletione transeat in absolutum, Perez f. cit. à n. 2.

Dubium

43. Dubium secundò est de adjecta sponsalibus & matrimonio conditione, *Si donaveris centum*. Aliqui enim eam pro turpi absolute habent; quòd conjugium quasi venale reddat, *l. Nec esset 2. ff. de Donat. inter vir. & uxor.* & tanquam libidinis, aut alio pravo affectu adjecta reproberetur, *l. Si ita 97. §. 2. ff. de V. O.* At melius conditionem istam, quando, ut serè solet ac præsumitur, ex justa, v.g. dotis, nobilitatis, juventutis aut alterius qualitatis in altero excellentis & ab altero compensandæ causâ apponitur, pro honesta &, ut alias de futuro contingenti, obligatoria cum Panormit. *in c. De illis cit. n. 3.* Covarruvia *cit. cap. 3. §. 3. n. 1. & 2.* habet *cit.* Sanchez *Lib. 1. disp. 33. n. 4.* per motus textu *c. cit.* ejusmodi conditionem non reiiciente: quem proinde cum *l. Si ita cit. §. 2.* dispositione ita conciliat; ut *c. cit.* de ejusmodi conditione ex justa: §. 2. *cit.* textus autem de ea, quæ ex inhonesta, & matrimonium libidini venale reddente causa est apposita, sit exaudiendus: cujusmodi causam præsumi existimat, quando non femina viro: sed *Si sibi nupsit*, centum foeminae promittit vir, illi nobilitate, opibus aliisque dotibus par aut præcellens. Confirmatur conciliatio hæc ex eo; quòd §. *cit.* dicatur, eam conditionem adiacenti actionem denegandam, cognitâ causâ, hoc est, præmissâ judiciali cognitione, an honesta & probabilis causa ejusmodi stipulationis fuerit, vel inhonesta, juxta *l. fin. §. 1. ff. de O. & A.* indubitato indicio, eâ ex honesta dotis vel compensationis causa adjectâ stipulationem non vitiari, ut *in c. cit.* notant Panormit. *n. 3.* & Canisius *n. 2.*

Neque cum ea pugnat; quòd *c. cit.* textus dicat, *Si mihi donaveris*: id autem, quod compensandæ nobilitatis &c.

uti & dotis gratiâ datur, donatum dici nequeat; cum ad supportanda matrimonii onera detur, *l. Pro oneribus C. de Jure Dotium.* Non, inquam, cum conciliatione allata hoc pugnat; quia *c. cit.* verbum *Donaveris* non rigorosè, sed pro eo, quod ex causa aliqua datur, accipiendum, inde satis liquet; quòd *c. cit.* agatur de donatione deductâ in pactum; ac proinde non merè gratuita, sed onerosa, Panormit. *cit. n. 3.* Sanchez *cit. n. 4.* Barbosa *in c. cit. n. 4.* & Wagnereck §. 1.

44. Sextò, Conditiones matrimonii substantiæ tribusve ejus bonis repugnantes, matrimonio adjectæ, ejus contractum vitiant & invalidum reddunt, *c. fin. cit. pr.* Pro quo notandum est, in consensu in matrimonium à contrahentibus præstito, in quo ejus substantia consistit, *can. Sufficiat, 27. q. 2. c. Cum locum 14. Ec. de Sponsal. & matr. c. 1. de Sponsa duor. & l. Nuptias 30. ff. de R. I.* includi tria bona matrimonii, quæ sunt Proles, Fides, Sacramentum, secundum S. Augustinum, relatum *can. Omne, 10. q. 2. cit.* & *Glossam ibi, V. Omne.*

Primum sive Proles bonum spectat procreationem & educationem liberorum, *pr. Instit. de I. N. G. & C.* quantumvis enim proles, & ipse ejus generationis actus non sit de substantia matrimonii, ex consensu tamen in hoc præstito nascitur obligatio ad exhibendos, si exigantur, actus ex se aptos ad generationem proles & nihil illicitè agendum, quòd ejus procreatio impediatur, juxta dicta *Tit. 1. à n. 130.* Unde proles bono repugnant contractui nuptiali appositæ conditiones, de sumenda potione sterilitatis, istave aliis modis illicitis procuranda: de semine extra vas emittendo & impedienda carnalis copulæ consummatione & proles conceptione; de procurando

rando abortu illius conceptæ, de natæ suffocatione aliâve peremptione.

Alterâ seu bonum Fidei consistit in mutua fidelitate, quam conjugum uterque alteri servare tenetur, *can. Solet, 32. q. 2. & l. Viro atque uxore 39. ff. Solutio matrim.* non solum conjugale debitum, si exigatur, solvendò: sed etiam alteri se non commiscendò, *can. Omne cit. & can. fin. 32. q. 6. S. Thomas in 4. dist. 32. q. 1. art. 2.* ut ad eò bono fidei adversentur eidem contractui adjectæ conditiones, excludentes obligationem etiam radicalem ad actus conjugales sibi mutuo exhibendos, vel imponentes obligationem pro quæstu se aliis prostituendi.

Tertium sive Sacramenti bonum expositit individuum societatem vitæ: quam licet matrimonium ex sua institutione inducat, *cc. 1. de Sponsal. & matr. & de Sponsa duor. & l. 1. ff. de Jure dot. mul.* tamen majorem ac firmiorem individualitatem consecutum est Christi Domini ad dignitatem Sacramenti elevatione; ut, saltem si consummatum sit, ejus vinculum dirimi aliter non possit, quàm conjugum alterius morte, quæ omnia soluit, *Novell. 22. cap. 20.* Atque idcirco cum hoc Sacramenti bono pugnant matrimonio appositæ conditiones de vitæ societate restricta ad certos annos, imò etiam ad incertos, v.g. donec sponsa opulentior, nobilior, honoratior offeratur; de eâ dissolvenda cum alter alteri displicuerit; de dando Repudii libello, *Perez cit. disp. 16. f. 7. n. 2. & f. 8. n. 1. & 4. & Gonzalez in c. fin. cit. n. 3.*

45. De hujusmodi ergo, conjugii substantiæ tribusve ejus bonis contrariis conditionibus de futuro, nuptiali contractui à contrahentibus adjectis, Gregorii IX. *c. fin. cit. pr.* relata percelebris decisio, & ad judicium Ecclesiasticorum instructionem Juris Corpori inserta Con-

stitutio est, *Si conditiones contra substantiam conjugii inferantur, puta, si alter dicat alteri, Contraho tecum, si generationem proliæ evites, vel donec inventionem aliam honore vel facultatibus ditio-rem: aut, si pro quæstu adulterandam te tradas, matrimonialis contractus, quantumcunque sit favorabilis, caret effectu.* Quæ decisio verisimilius, sicut de matrimonio, sic etiam de sponsalibus procedit saltem, quando his adjecta ejusmodi conditio cadit supra ipsum matrimonium; ut post hoc jam contractum contra Proliæ, Sacramenti aut Fidei conjugalis bonum sit adimplenda; tali enim casu eâ, sicut matrimonium, sic etiam sponsalia irritari, *arg. l. Oratio 16. de Sponsal. communi cæterorum DD. sentiu recepta doctrina est D. Thomæ in 4. dist. 27. q. 2. art. 1. & D. Bonaventuræ ibid. dist. 28. q. 3. n. 13.*

Ratio decisionis est; quia contrahens sub conditione, matrimonii substantiæ triumve ejus bonorum alicui contrariâ, manifestè non vult contractum matrimoniale; cum enim sine substantialibus suis subsistere nihil possit, talium aliquò à contractu remotò, exclusus ipse contractus censetur, *arg. can. De rabi, 1. q. 1. Everard. Legal. arg. loco 10. n. 5. recensitæ autem conditiones matrimonii substantiæ contrariæ esse asseruntur c. fin. cit.* Neque id immeritò; quia de matrimonii substantia ex ipsa ejus institutione & ad Sacramenti dignitatem elevatione est perpetua & mutua translatio juris in corpora sive istorum traditio ad actus ex se aptos ad generationem proliæ, & obligatio fidei conjugalis servandæ, non solum sibi mutuo reddendo debitum: sed etiam corpus aliis non tradendò, ut cum S. Thoma *q. 1. art. 3. & Turrecremata art. 2. post can. Sicut omnis 22. q. 2. communi & certa est fere omnium doctrina:*

Strina: cui sive mutui juris in corpora traditioni obligatio solum temporanea sive ad certum incertumve tempus restricta: uti & perpetua, vi cuius tamen proli generatio impediatur, aut unius corpus prostituendum sit, manifeste adverteatur.

Obstare quidem huic decisioni & rationi videtur; quod conditio retinendi proprietatem, quantumvis sit contra substantiam professionis Religiosae, c. *Cum ad monasterium 6. de Statu Monach.* hanc tamen non vitiet, ut colligitur ex c. *fin. Qui clerici & vovent.* ubi ab Innocentio III. rata habetur ejusmodi professio à muliere edita cum conditione, in domo propria cum omni substantia remanendi. Sed revera non obstat; quia dicta mulier substantiam suam tantum retinuit quoad usum pro suis necessitatibus, & administrationem à superioris voluntate pendentem, ac proinde Religiosae professionis substantiam non repugnantem, ut in c. *cit.* cum Glossa *V. In domo*, notant Barbosa n. 3. & Fagnanus n. 21.

47. Dixi autem n. 45. De futuro & A contrahentibus. Prius; quia sub ejusmodi conditione de praeterito aut praesenti initum matrimonium, illà jam existente, tenet, eàve non impletà, irritum est, ut cum Covarruvia *cit. cap. 3. §. 1. num. 9.* Sanchez *Lib. 5. disp. 9. n. 6.* & aliis observat Barbosa in c. *fin. cit. n. 8.* partim; quod c. *cit.* textus loquatur de conditionibus veris, quales, quae praeteritum aut praesens tempus respiciunt, proprie non sunt, l. *Institutio 10. ff. de Condit. Insti.* partim vero; quod ejusmodi conditio de praeterito & praesenti non respiciat praedictis tribus bonis contrariam obligationem, sed tantum actus executionem: matrimonialis autem contractus substantiam non ejusmodi actuum executioni, sed ad ipsos exequendos obligatio adverteatur, ut cum

cit. D. Thoma, Turrecremata &c. ostendit idem Sanchez *Lib. 2. disp. 29. n. 12.* Posterius, sive A. *contrahentibus*, intellige 48. *Ambobus*; si enim ejusmodi turpi conditioni, ab eorum altero adjecta, alter contradicat, matrimonium valet perinde, ut si apposita non fuisset, *arg. can. Aliquando 32. q. 2.* quia ille, istius contradictione non obstante, ad contractum matrimonialem, qui mutuò utriusque consensu perficitur, procedendò, favore matrimonii ab apposita conditione recessisse videtur, *arg. c. Per tuas 6. cit.* Covarruvias §. 1. n. 11. Barbosa in c. *fin. cit. n. 9.* & ibi Fagnanus n. 4.

Dubium hic & controversia inter 49. DD. in utramque partem militantes ingens est de adjectis matrimonio conditionibus honestis, ut sunt, *Contrabo, si mecum vivas in perpetua Castitate, Si hanc voves*: quibus matrimonium vitari, negant Abulensis in *Lib. Numer. cap. 30. quest. 32.* Paludanus in 4. *dist. 30. q. 2. art. 1. conclus. 2. n. 6.* eosque secuti Rebellus *Lib. 2. q. 10. f. 3.* & Pontius *Lib. 3. cap. 11. à n. 5.* Id contra etiam talibus conditionibus vitari, affirmant Covarruvias *cit. cap. 3. §. 1. n. 3.* Sanchez *Lib. 5. disp. 10. n. 2.* & Barbosa in c. *fin. cit. n. 3.* pro se praeter SS. DD. Angelicum in 4. *dist. 28. q. unic. art. 4.* & Seraphicum *dist. cit. q. ult. n. 33.* multos alios & praecipui nominis I T. & Canonistas allegantes.

Illi moventur primò; quod inter 50. conditiones matrimonium de Jure irritantes haec non recenseantur. Secundò, quod jus & obligatio ad copulam non sit de substantia matrimonii; cum hoc solum consensu contrahatur, l. *Nuptias 30. ff. de R. J.* & alterò in adulterium vel incestum cum sui conjugis consanguineo lapsò, innocens illi debitum reddere non teneatur, c. *Significasti 4. de Divort. c. 1. &*

X 3

c. Trans-

c. Transmissa 4. de eo, qui cognovit Sc. & utroque Castitatem mutuò consensu vovente vel Religionem professò, ejus exigendi jus ac reddendi obligationem habeat neuter, *c. Dudum 20. de Convers. conjug.* Tertiò; quòd matrimonium validè ineant duo, quorum uterque adstrictus est votò Castitatis: licet debitum exigere neuter valeat. Cur non ipsi matrimonii contractui adjici valeat conditio de eo non reddendo vel exigendo? præsertim cùm, si hæc illi adjici non posset, verum matrimonium inter B. Virginem & S. Josephum non constitisset, contra Historiam Evangelicam Matth. *cap. 1. V. 18.* & Lucæ *cap. 1. V. 27.* & textum *can. Conjug. 27. q. 2.*

- §1. Illi se fundant partim in decisione Gregoriana *c. fin. cit.* quâ matrimonium vitari asseritur conditione contrariâ bono prolis, inter honestam ac turpem non distinguendò, & vim in sola contrarietate cum matrimonii substantia, non in sola conditionis turpitudine, ponendò; partim verò in ratione; quia ex una, licet ad matrimonii ejusque contractus substantiam copula & istius exigendæ vel reddendæ intentio non pertineat: de contractus tamen matrimonialis essentia est mutua traditio corporum, vi cujus ab utroque in corpus suum jus & potentia ad actus conjugales in alterum transferatur; ac proinde ad ejusmodi actus reddendos saltem implicitè uterque obligetur: ex altera verò parte, contrahentes sub conditione perpetuæ Castitatis servandæ aut vovendæ non tantùm copulam carnalem ejusque expressam intentionem, sed etiam jus ac potentiam ad eam, vi ejusmodi conditionis excludunt; cùm vi ejus, contractui matrimoniali adjectæ, ad copulam non exigendam & non reddendam obligentur.

Ex duabus his Opinionibus proba-

bilem judico utramque, ita tamen; ut præferendam censeam posteriorem. Ad rationum, contra eam pro priori allegatarum, primam patet responsio ex dictis. Unde etiam

Secundæ solutio desumitur; quia §3. consensus, quò matrimonium perficitur, essentialiter tendit in mutuam traditionem corporum, & juris ac potentiæ ad copulam in alterum translationem. Cui non obstat; quòd hoc jus & potentia, salvâ matrimonii substantiâ, valeat tolli; quia hæc semel ritè posita per pactum superveniens aut alium actum, licet contrarium, non vitiatur, *arg. l. Pretij 9. ff. de Rescind. vendit. & l. Empti 9. C. de Contrab. empt.* secundùm quas, licet sine pretiò non contrahatur emptio, venditio, nihilominus, si conventionè de pretiò ejusque substantiâ positâ non solvatur pretium; quia v.g. remissum vel pro eo res est præstita, contractus semel perfectus non perit, ut ad hanc Rubricam advertit Zælius *n. 3. & 5.* & Wagnereck *in c. fin. cit.*

Neque majorem vim habet tertia; quia imprimis votò Continentiæ obstricti matrimonium validè contrahere ideo possunt; quòd per votum simplex corporis ad continentiam promissio, non etiam traditio, facta sit; quia res uni promissa alteri tradi validè potest; ut in hunc ejus dominium transferatur, *arg. l. Si à Titio 72. ff. & l. Quoties 15. C. de R. V.* ac proinde etiam in corpus, ex promissione Deo ad continentiam obligatum, jus ad actus conjugales per contractum matrimoniale in alterum transire. Deinde, §4. quia in contractu matrimoniali conditio ad continentiam obligans locum juxta dicta ideo non habet; quòd ejus adjectione mutui juris in corpora ad potentiam copulæ translatio, & consequenter ipse matrimonialis contractus impediatur: si-

tur: sicut, si emptioni apponatur conditio, auferens necessitatem sive obligationem pretii vel rei tradendæ, impeditur ipsa emptio; ut nihil actum censeatur *arg. l. In vendentis 13. C. de Contrab. emp.* Et demum; quia Beata Virgo Virginum, sicut sine consensu in copulam, sic etiam contraxit sine ejusmodi conditione: & tamē jus ac potestātē in corpus suum in S. Josephum verē transtulit, & transferre licitē potuit; quōd de conjugali debito ex Divina dispositione nunquam exigendo divinā revelatione fuerit certa, ex doctrina S. Augustini *can. Beata, 27. q. 2. relati & cit. D. Angelici des. 30. q. 2. art. 1. questiunc. 2.*

55. Septimō demum matrimonio adjectus Modus, sive possibilis sive impossibilis sit, id non vitiat aut annullat: sed, si ipse possibilis & honestus est, adimpleri debet ab eo, ad quem obligandum est adjectus, Sylvester *V. Matrimonium 3. q. 12.* Si verō est impossibilis aut turpis, tam contrarius matrimonii substantiæ quā huius non repugnans, eum pro non adjecto & non obligatorio habendum, cum

Soto & Petro de Ledesma *citt. veriùs ex-istimant Palao tract. 28. disp. 2. p. 11. n. 3.* Ratio est; quia consensus in matrimonium, cui adiectus est modus, non elicitur dependenter à modo; in hoc enim iste differt à Conditione; quod istius eventui, non etiam Modi existentiæ aut eius implendi obligationi matrimonium alligetur; ac proinde consensus etiam non eliciatur dependenter ab aliquo, quod est contra substantiam matrimonii; etiam si huic contrarius modus contractui sit adiectus.

Neque obstat; quōd, huiusmodi modo adiecto, in matrimonium consentiens intendat alterum obligare ad aliquid, quod substantiæ matrimonii adverfatur, & iste fortassis huiusmodi obligationem acceptet; quia huiusmodi obligationi, aut quem ista respicit, eventui consensus in matrimonium à neutro alligatur, sicut contra alligatur eventui conditionis; modus enim ex eoque orta obligatio posterior est iam perfectō contractui matrimoniali, cui est adiectus, ut præter *citt. DD. expendit Perez disp. 17. f. 15. n. 14. & 15.*

TITVLVS VI.

Qui Clerici & Voventes Matrimonium contrahere possunt.

Conditionibus, Desponsationi quandoque solitis apponi, redimus ad eius impedimenta: quorum tria, Ordinem Sacrum & Professionem Religiosam, nuptiarum valori, &

Votum simplex earum honestati duntaxat obstantia, præfens Rubrica eque subiecti textus offerunt: quibus Disparitatem à Fide Christiana alieni Cultus adiciemus.

ARTICULVS